

FOTO: Helena Mansén

Erik Söderberg

ETT HALVT SEKEL AV HÄSTÄGANDE

Mr Ascot står det i programmet när hans hästar tävlar. Hans första minnen från en galoppbana härrör från början av 30-talet och hans hästar har vunnit hundratals löpningar.

TEXT HELENA MANSÉN FOTO STEFAN OLSSON, HELENA MANSÉN

Det är Erik Söderberg vi talar om. Mannen som varit högaktuell i vår efter att tillsammans med sportchefen Bo Gillborg tagit initiativ till Jägersros nya träningsbana. Mannen som bidragit med mer än fem miljoner kronor för att projektet ska kunna genomföras. Men vem är han egentligen?

Erik har under närmare sextio års tid varit en av de stora häst-ägarprofilerna inom svensk galopp. Under pseudonymen Mr Ascot har hans ljusblå jockeydress med vita ränder på ärmarna och röd mössa burits av hundratals jockeyer genom åren. Många av dessa på hästar som han gratulerats tillsammans med i vinnarcirkeln. Åtskilliga gånger efter mycket prestigefyllda löpningar. Men det mest ärofyllda att vinna – ett derby – har han ännu inte kunnat lägga till listan, även om han varit nära flera gånger.

Första galoppminnet, vann derbyt – på spel

Första gången Erik satte sin fot på en galoppbana var han som han säger "en liten knatte". Året var 1934 då han sju år gammal fick följa med sin mor och morfar (den senare ingen mindre än industrimannen och diplomaten Axel Wallenberg) till Jägersro och se Taxinge II vinna Svenskt Derby.

"Jag hade fått två kronor att satsa och min lycka höll, jag vann hela fem kronor vilket inte var så illa", skriver Erik i en privat bok som han gett ut för familj och nära vänner.

Morfadern Axel Wallenberg var mycket intresserad av galopp-sport och ägde många hästar själv. De tävlade under pseudony-men Herr Stockholm. Här fanns Sandringham som segrade i

Jockeyklubbens Jubileumslöpning, Daladier i Jockeyklubbens och Stockholms Stora Pris och Tattoo i Kapplöpningssällskapet Stora Pris.

Unge Erik tyckte om hästarna, spänningen och atmosfären på kapplöpningssällskapet och såg fram emot varje söndag när morfadern tog med honom ut till Ulriksdal.

När andra världskriget bröt ut 1939 lade Axel Wallenberg ned sin hästägarverksamhet, men snart var Erik gammal nog att ta sig till banan själv. Även om han var från ett högborgerligt hem fick han en veckopeng som nätt och jämnt räckte till tågbiljetten.

– På somrarna brukade vi bo ute på Drottningholm och man tröttnade på att leka i slottsparken. Att åka till Ulriksdals galopp-tävlingar var ett avbrott, som att komma till en annan värld. Jag och mina kompisar tog tåget till banan och satte oss på bänkarna högst upp för att kunna se löpningarna så bra som möjligt, minns Söderberg.

– Som skolungdom under kriget fanns det inte så mycket att göra. Men på Ulriksdal hände alltid något och det var intressant att titta på hästarna och människorna.

När Erik studerade i början av 50-talet provade han också på att rida men det blev aldrig något avancerat. Att ta lektioner var inte så givande, tyckte han, och att skaffa egen ridhäst skulle bli alltför tidskrävande. Arbetet gick före.

Arbetet var i det stora familjeföretaget Söderberg & Haak, ett järngrossistföretag som grundades 1866 av Eriks farfarfar. Idag är det förvandlat till investemföretaget Ratos, ett av Skandi-naviens stora börsnoterade företag.

”Hästar och hästsport har haft en alldeles särskild plats i mitt hjärta under nästan hela mitt liv. Jag skulle kunna skriva sida upp och sida ner om diverse äventyr i den världen, så spännande och roligt har det varit! Det är det fortfarande, och jag hoppas att det ska förbli så länge än”

Citat ur den privata boken.

De första hästarna

Erik lockades snart in i hästägandets fascinerande värld. De första egna hästarna hette Mlle Florita (e. Darbhanga) och Facklan. Året var 1952.

– Mlle Florita var ett brunt sto som vann några lopp. Hon fick även ett par bra föl, berättar Erik eftertänksamt.

– Den ene hette förresten Slabang, tillägger han försynt.

Slabang blev en framgångsrik häst som bland annat segrade i Derby Trial, St Leger och Täbys Stora Sprint.

– Facklan var en hingst, helt oduglig på kapplöpningsbanan.

I början tävlade Eriks hästar under ägarnamnet Söderberg & Haak. Det tyckte han efter ett tag lät fantasilöst och tog då namn efter Englands mest berömda galoppbana – utan att ens ha varit där. Mr Ascot blev det.

De två hästarna var början till en lång och framgångsrik tid för Erik som hästägare i Sverige, Skandinavien och Frankrike. Många segrar har det blivit varav drygt 50 i stora prestigefyllda lopp.

Till löpningarna han har segrat i hör Jockeyklubbens Jubileumslöpning (4 ggr), Svensk St Leger (4 ggr), Svenskt Oaks, Svenskt Kriterium (3 ggr), Vinterfavoriternas (6 ggr), Kapplöpningsällskapetets Stora Pris (2 ggr), m.m. För att bara nämna några hästar; Light Star, Don Canuto, Amarante, Desert Wind, Tai-Fung, Scottish Hunter, Vicke, Amico, Bell Boy.

Men den Erik sätter allra högst är Croydon.

– 1954 var tränaren Albert Klimscha Sr och jag i Paris för att köpa häst. Vi fann Croydon som vunnit fyra bra löpningar på Longchamp. Det blev affär. Han tränades först av Albert och senare av Franck Isacsson i Danmark. Croydon segrade bland annat tre gånger i Skånska Fältrittklubbens Jubileumslöpning och vann stora lopp även i Danmark och Norge. Det var en häst som skänkte mig mycket glädje.

– En annan riktigt bra häst var Mirio som gett mig den absolut största segern; Grupp 1 löpningen Grand Prix de Saint Cloud på Longchamp.

– Han gjorde allting rätt och vann sina lopp, sex stycken i Frankrike.

Mirio är nu avelshingst i Sverige och hade sin första årgång, sju avkommor, på banorna i föl. Den bäste hittills heter Mirobolant och som segrade i Dansk Derby Consolation.

Två olika världar

Under intervjun sitter vi i ett rum i Ratos fastighet med utsikt över Stockholms ström. Hit flyttade familjeföretaget 1939. Här i strikt kontorsmiljö med höga porträtt av anfäderna på väggarna är man långt bort från hästar, stall, hovslag, jubel och speakerns röst när fältet kommer in på upploppet.

Vad är då tjusningen med att äga galopphästar?

– Det är ett utmärkt sätt att utöva en sport. Att delta aktivt utan att behöva vara med rent fysiskt, säger Erik, halvt på skämt fastän han menar det.

– Jag gillar hästarna, miljön, det är trevligt och annorlunda. Det är en fascinerande värld och verksamhet med allt vad det innebär av avel, skötsel, tävling, träning. Ett eget "universum" där man möter människor av alla de slag och sysselsättningar, människor som man förmodligen aldrig skulle ha träffat om man bara hållt sig till sitt vardagliga arbete, säger han.

Erik hälsar ofta på sina hästar och tittar på träningarna och är nästan alltid på plats när det är dags för tävling. Annars ser han loppet på TV. Han diskuterar ofta hästarna med sina tränare, i Sverige är det Fredrik Reuterskiöld och i Frankrike ett par av de bästa i branschen.

Idag har han "dussinet hästar" i träning varav hälften är i Frankrike.

Men alla dessa år inom sporten måste väl ha inneburit en hel del andra åtaganden?

Erik funderar.

– Skulle väl vara den skatteprocess jag drev i början av 1950-talet om möjligheterna att dra av underskott av hästsportrörelse från andra intäkter, vilket 1954 resulterade i ett domslut i regeringsrätten, säger han.

– Detta ligger till grunden för de skatteregler som gäller än idag för hästsport som trav- och galopp.

Byggede första startboxarna

Det är inte helt lätt att få Erik Söderberg att berätta om vad han har gjort för sporten i övrigt. En viktig händelse han är starkt "medskyldig" till är införandet av startboxar i svensk galopp. Det skedde omkring år 1960. Det var Erik som tillsammans med Björn Zachrisson (BZ) stod bakom den historiska

händelsen. Sverige var därmed också först i Europa med att använda startboxar.

BZ hittade en lämplig typ av startboxar som användes i Nya Zeeland. Erik och BZ bestämde sig för att göra ett försök att introducera dem till den svenska galoppsporten. Erik hade de ekonomiska förutsättningarna och kunde genom sitt företag tillverka dem.

Premiären för de svenska "hembyggda" startboxarna var i juli 1962 på Täby Galopp, i ett lopp över 1400 meter med sju hästar i fältet.

Björn Zachrisson minns det som om det var igår:

– Det var vindstilla, startboxarna stod stadigt på sin plats, startgrindarna slog upp som de skulle, alla hästarna sprang ut och loppet fullföljdes på bästa sätt.

också. Det känns ändå som att den är på väg upp här, inte minst vad gäller spelet. Det skulle vara trevligt om galoppsporten kunde visas mer i media. Vi har inte heller utrustning för att visa loppet på ett fördelaktigt sätt. På många banor utomlands har de kameror som följer hästarna på mycket nära håll vilket ger en helt annan känsla, fortsätter Erik.

– Det skulle behövas i Sverige för att locka fler tittare.

Känner starkt för Jägersro

Om vi skulle gå på djupet finns det mycket mer att skriva om när det gäller Erik Söderberg. Men sidorna räcker inte till. När det gäller det senaste bidraget till svensk galoppsport, de fem miljoner kronorna till träningsbanan på Jägersro, säger han:

– Det var något jag kände för. Det var inte meningen att det

”– Därefter åkte vi på turné i Europa för att sälja vår prototyp. Det gick inte så bra. Vi lyckades få Louis Romanet vid franska galoppförbundet att köpa två”

– Därefter åkte vi på turné i Europa för att sälja vår prototyp. Det gick inte så bra. Vi lyckades få Louis Romanet vid franska galoppförbundet att köpa två. De använde dem sedan som träningsstartboxar vid Maisons Lafitte, berättar BZ.

Inte som förr

Erik har genom åren också medverkat till åtskilliga andra beslut och åtgärder inom svensk galoppsport, och har suttit med i ett antal olika styrelser. Han har fortfarande många åsikter om hur svensk galoppsport är idag.

– Det är mycket som skulle behöva åtgärdas. Det finns många som besitter kunskap om sporten, men för många "allt-i-allo"-personer. Det kanske behövs en annan struktur. Det är också dåligt med engagemang i organisationer och föreningar, det finns många tyckare men sedan händer inte mycket mer. Det saknas en riktig ledarprofil, anser han.

– Det är inte heller samma stämning under tävlingsdagarna som förut. Det var mer stil och klass förr och trevligare att besöka kapploppningarna.

– I Frankrike är det annorlunda. Sporten är större där och det är givetvis lättare att satsa mer. De har också en politik som medför bättre försörjningsmöjligheter för hästägaren.

– Men det finns saker som är bra med svensk galopp

skulle bli så stort, men allt eftersom Bo Gillborg och jag diskuterade saken och Bo forskade i vilket underlag som skulle vara bäst, växte projektet. Ursprungligen skulle det bara ha varit rakbanan, men nu blev det hela träningsbanan.

– Jag känner för Jägersro och det ligger bra till för att träna och tävla hästar med närheten till Danmarks gräsbanan och övriga Europa, fortsätter han.

Konkurrens från frun

Eriks fru Sonja äger också galopphästar, bland andra klassiska vinnaren Hot Fudge och lovande Hot Marta. De tränas av Lennart J:r Reuterskiöld.

– Konkurrensen från min fru blir allt hårdare. Inte bra, skojar Erik.

Vad gäller de egna hästarna ligger han lågt. Fortfarande saknas "det blå bandet", en Derbyseger, på listan över alla segrar. Någon kandidat i år?

– Egon är den som ligger närmast till hands, han är faktiskt riktigt bra, medger Erik.

Egon har som tvååring två segrar.

– En derbyseger skulle kännas bra. Att inte ha lyckats med det efter alla år, det retar mig lite, avslutar Erik Söderberg. Alias Mr Ascot.

Egon, årtes derby hopp.